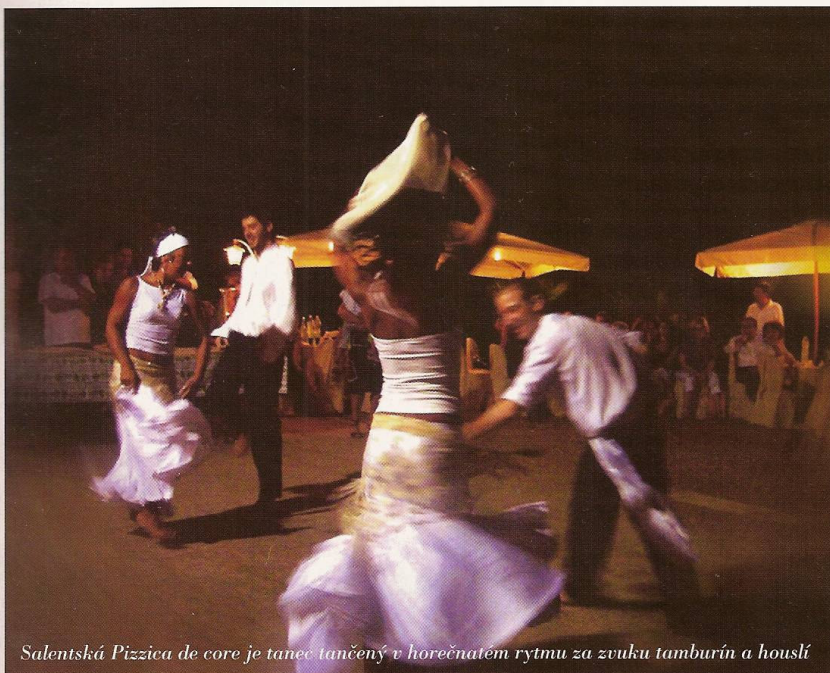

Salento mezi Karnevalem a Velikonocemi

Salentská Pizzica de core je tanec tančený v horečnatém rytmu za zvuku tamburín a houslí

Návštěva jihoitalské provincie Salento v období od ledna do dubna vede do světa kultury a tradice kolektivních rituálů. Ty doprovázejí místní obyvatelé od začátku kalendářního roku až do jara, kdy vrcholí oslavou Velikonoc.

Dodnes živé rituály Salenta mísí křesťanské obřady se starobylými pohanskými tradicemi původních, dnes již zaniklých, civilizací: dávného Velikého Řecka (Megale Hellas) jehož součástí byly oblasti řeckých pobřežních měst jižní Itálie a na Sicílii, a Římské říše (Imperum Romanum), která následně oblast ovládla v období punských válek. Rituály, strhující svým frenetickým rytmem, nás přenesou do archaického světa plného magie a pověr, který je současně provázan s kalendářem křesťanské liturgie.

Ze všech těchto kolektivních rituálů jsem vždy nejdychtivěji očekávala Karneval s jeho maškarami a přehlídkami nazdobených alegorických vozů projíždějících městečky (a přiznávám, že tolik jsem se netěšila ani na vánoční dárky a svátky). Každý si mohl v tom čase nasadit na chvíli novou tvář, vystupovat pod novým jménem, vymyslet si jiný životní příběh... Pro nás obyvatelé Salenta je Karneval personifikován osobou Paola (Sv. Pavla) a končí dnem jeho úmrtí a pohřbu: na voze leží

panák, vyrobený z hadrů, a několik mužů s obličejí, jež mají jako plačky začerněné sáze-mi, oznamuje jeho smrt výkřiky: „e' muerto lu Paulinu miu“. („... můj Paulino umřel...“).

„Smrtí“ Karnevalu začíná Quaresima, významná religi-ozní událost a období rozjímání, pokání a půstu, trvajících 40 dlouhých dní. Obyvatelé Salenta spojují Quaresimu s jednou zvláštní tradicí: v tomto období můžete vidět na našich terasách slaměného panáka zpodobňujícího oškli-vou stařenu oblečenou ve smut-

ku. To je Quaremma, Karnevalova žena, oplakávající smrt svého chotě. Quaremma drží vřeteno a přeslici, symboly pracovitosti a ubíhajícího času. U nohou jí leží pomeranč se sedmi brky – každý brk symbolizuje jeden týden střídmosti. Na Velikonoc se panák spálí v očištném ohni, z něhož symbolicky povstává nový životní cyklus. Během vlády Quaremmy platí v našich domech zákaz konzumace masa a z kuchyní se line vůně dušených pokrmů z planě rostoucích zelenin, luštěnin a polévek. Typickým pokrmem tohoto období je *Cuddhura*, sladký chléb zdobený celými natvrdo uvařenými vejci ve skořápkách: může mít tvar košíčku, panáčka či srdce. *Cuddhuru* ve tvaru srdce dávají dívky jako zástavu lásky svým milým.

Se stejným zaujetím prožíváme i velikonoční Svatý týden, *Settimana Santa*. Na svatý čtvrtek (tj. Zelený – pozn. redakce) se v kostelech objevují tzv. *sepolcri* (hrobky), v nichž se vystavují obrázky mrtvého Krista: celá vesnice se vydá na návštěvu kostelů, lidé navštěvují hrobky a nechávají se opájet vůněmi kadidla. Vidávala jsem i ženy oblečené ve smutku, klečící jako živé spodobnění Magdaleny v slzách před sochou Ježíše. Před hrobkami se vystaví *piattu pe lu sabburcu*, tzv. náhrobní talíř, vyrobený ze zrna naklíčeného ve tmě, vyzdobený stužkami a obrázky svatých upomínající prastarý kult Adónise, který každý rok umíral a opětovně se rodil obklopený květinami a světly.

Období pokání končí velikonoční nedělí, kdy se svátečně oblečená rodina a příbuzní sejdou u oběda. Podávají se vepřové kůže uvařené ve vodě a ochučené olivovým olejem, *marzotica* (tvrdá *ricotta* ze zks-